

Kultúra, érték, minőség

Tiszaújváros múltja és jövője szervesen kapcsolódik az ötvenes években épült gyárkomplexumok (Tiszapalkonyai Hőerőmű, Tiszavidéki Vegyi Kombinát – TVK, ma MOL Petrolkémia Zrt.) történetéhez. Az ipari létesítmények építéséhez szükség volt munkaerőre, a dolgozóknak pedig lakásra, így az üzemek létesítésével párhuzamosan a város építése is rohamos ütemben haladt. A település nagysága nem érte el a magyarországi városokét, de a fejlesztési elképzelések és a beruházáspolitikája alapján az Elnöki Tanács 1966. április 1-jével az ország 66. városává nyilvánította.

Tiszaújváros az elmúlt évtizedek alatt szellemiségében, hagyományteremtő szándékainak birtokeában önálló kultúrájú város lett, mely a lakosság szellemi-kulturális igényeinek magas színvonala eredményeként alakult ki. A település lépést tartva a változásokkal is megőrizte intelligens, kulturált kisvárosi jellegét, belső tartását, igényességét az őt körülvevő világgal és saját magával szemben is. Létrejötté okán nem rendelkezik tradicionális, nagy történelmi múlttal, saját erejéből kellett megteremtenie önmagát, gyökereket eresztetni, az itt élő emberek igényeinek megfelelő kulturális életet teremteni.

A Tisza közelsége, a kulturális és sportrendezvények, a rendkívül jó színvonalon működő köznevelé-

si, szociális és egészségügyi ellátás mind biztosítéka a város egyenletes fejlődésének.

A Tiszaújvárosi Művelődési Központ és Könyvtár meghatározó szerepet tölt be a város és közösségeinek kulturális életében. Az intézmény hat telephelyen közművelődési, nyilvános könyvtári, muzeális tevékenységet végez a hatályos jogszabályok, valamint Tiszaújváros Város Önkormányzata Képviselő-testületének mindenkor hatályos közművelődési rendeletében meghatározottak szerint. Az intézmény ellátja a tiszaszederkényi közművelődési és nyilvános könyvtári, illetve a Tiszaújvárosi Települési Értéktár gondozásával kapcsolatos feladatokat is. A könyvtárral történt 2000-es összevonást követően megerősödött az intézmény

jelentősége, hiszen koncentráltan, együtt gondolkodva, az erőforrásokat maximálisan kihasználva zajlott a feladatellátás. Élő, hiszen berendezésében és hangulatában otthonos, személyes a látogatók és partnerek felé fordulásban, forgalmas, élettel teli, minden korosztály otthon van benne. Szemléletében nyitott, fogékony az új kihívásokra, széles partneri és szakmai kapcsolatokra épít, befogadó és kisugárzó tevékenység jellemzi. Értékközpontú, mert elkötelezett a minőség mellett, nemcsak programválasztásában, hanem szakmai tevékenysége során is.

A Derkovits Kulturális Központ – a „DERKÓ” 2017-ben ünnepelte átadásának 50. évfordulóját. Fél évszázad egy ember életében is jelentős, egy kulturális intézmény

Háttérben a Derkovits Gyula Művelődési Központ épülete 1971-ben

50 éves a DERKÓ – Művészeti csoportok, munkatársak az ünnepség záróképén

történetében pedig mérföldkő. Mérföldkő, mely igazolja az intézmény szükségességét és fontosságát, meghatározó szerepét közösségének kulturális életében. Az eltelt több mint ötven esztendő a folyamatos útkeresésről, változásról és fejlődésről, az értékteremtésről, azok ápolásáról, valamint az új lehetőségek, kihívások kereséséről szólt, és szól napjainkban is. Változik a világ, az emberek, értékek, a kulturális igények, elvárások és lehetőségek, változnak a megvalósítás feltételei, eszközei is, de a cél mindig ugyanaz marad: a kulturális értékek, a hagyományok megőrzése és terjesztése, a közösségi művelődés, közösségfejlesztés, kö-

zösségalkotó személyiségfejlesztés erősítése, színvonalas művelődési, szabadidős és kulturális programok, rendezvények létrehozása, a tiszaujvárosi polgárok identitástudatának, lokálpatriotizmusának erősítése.

Igazgatóként 2005-től irányítom a Tiszaujvárosi Művelődési Központ és Könyvtár intézményét, amelyet 1967. november 4-én adtak át. Nagyon fontosnak tartom, hogy az elődök munkáját számon tartva a napi feladatok mellett viszszapillantva ismerjük meg azokat is, akik lerakták az alapokat. Tisztelettel és szeretettel gondolok azokra az elődökre, munkatársakra, akik ebbe a fémbe és betonból

épült intézménybe lelket öntöttek, belső tartalmat varázsoltak, máig tartó kisugárzó hatást generáltak. Felemelő volt a művelődési ház átadásának mind a 40., mind pedig az 50. évfordulójára rendezett ünnepség, ahol a színháztermet megtöltötték az egykori és jelenlegi kollégák, volt igazgatók, helyettesek, népművelők, gazdaságisok, művészeti csoportvezetők, szakörvezetők, könyvtárosok, muzeológusok, technikusok, klubosok, mozisok, mindenki, akit valamilyen szál köt vagy kötött a házhoz. Intézménytörténeti pillanatnak nevezhető az a találkozás, amikor volt igazgatók tudták egymás kezét megszorítani, biztató és előremutató tanácsokkal ellátva az utódokat. Az intézmény volt igazgatói: Mihalovits Ervin (1965–1974), Gyulai Lajos (1974–1978), Pafféri Zoltán (1979–1982), Erdei István (1983–1994), Czikora János (1994–2005). Mindezek azért fontosak, mert elődeink munkája meghatározta az intézmény jövőjét, az erős és stabil alapokra lehet építkezni, kialakítani a mai szakmai tevékenységhez kapcsolódó arculatot, bevezetni a minőségi szolgáltatásokat.

A folyamatlemzésre épülő, önértékelésen alapuló minőségfejlesztő munka első lépése és feltétele, hogy a vezetők egyöntetűen

Derkovits igazgatók jobbról Mihalovits Ervin, Czikora János, Pafféri Zoltán, Mátyás Zoltán, középen ül Gyulai Lajos

Ábrahám Elvira Csíkszereda testvérváros képviselője a Tiszaújvárosi Halászléfőző Fesztiválon 2013. szeptember 14-én

elkötelezettei legyenek a minőség-biztosítás bevezetésének, illetve feltétlenül támogassák azt. A minőségirányítás fogalmával, céljaival az intézmény dolgozói 2015-ben ismerkedtek meg, amikor a Nemzeti Művelődési Intézet Borsod-Abaúj-Zemplén megyei irodája műhelygyakorlatot szervezett Tiszaújvárosba. Kitűnő előadók: Kary József, Csatlósné Komáromi Katalin, Pappné Szalka Magdolna mint szakértők, és mint minősített intézmények vezetői adták át tapasztalataikat a minőségirányítási rendszer bevezetéséhez kapcsolódóan. Külön kiemelendő Csatlósné Komáromi Katalin, aki elhivatottságával, szakértő támogatásával segítette a munkát.

A 2016-os évet megelőzően már a minőségirányítási rendszer bevezetésének szellemében folyt a tevékenység, megalakult a Minőségirányítási Tanács. Elkészült a minőségügyi stratégia konkrét célokkal, feladatokkal, résztvevőkkel, határidőkkel, valamint ehhez kapcsolódóan a SWOT-analízis, helyzet- és statisztikai elemzések, a Minőségirányítási Kézikönyv, Kommunikációs és PR-terv, Partner Adatbázisok. Megtörtént a jogszabályban előírt dokumentációk, kapcsolódó egyéb intézményi, városi stratégiai tervek áttekintése, és a belső doku-

mentációk szabványosítása. A pályázatot 2016. szeptember 15-én nyújtottuk be. Az önértékelés és a helyszíni szemle alapján mindhárom tevékenység – kiállítás, művelődő közösség és rendezvény – tekintetében az intézmény elnyerte a címet, melyet 2017. január 22-én vettünk át dr. Hoppál Péter államtitkártól és Závogyán Magdolna helyettes államtitkártól.

Úgy gondolom, hogy a szisztematikusan épített rendszer alapköveit leraktuk, a munkatársaink átlátják a minőségirányítás működését, elkötelezetteké váltak a feladatok végrehajtásában. Természetesen mindezek nagyobb

munkafegyelmet követelnek, de hatékonyabbá válik a munkavégzés, a partnerek elégedettebbek lesznek, az intézmény megítélése, sőt a gazdasági mutatók is pozitív irányba változnak. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma megbízásából Szebeni Dóra és Zánki-Tóth Enikő közművelődési szakértők a minőségfejlesztési kötelezettség teljesítéséhez kapcsolódóan szakfelületes célvizsgálatot végeztek 2018-ban, melyről értékelő jelentés készült. Az intézmény teljesítette minőségfejlesztési kötelezettségeit, így a cím viselésére mindhárom minősített tevékenységgel jogosult. Mind a vezetés, mind a munkatársak elkötelezettek a minőségfejlesztés szemléletének alkalmazása iránt.

Kiemelten fontos, hogy a minőségirányításban résztvevők legyenek tisztában a folyamatokkal, a napi munkavégzés kapcsán a kritériumokkal. 2016-ban a Közművelődési kiválóság modell I-II. elnevezésű 60 órás szakmai továbbképzés I. modulját végeztük el Balogné Gulyás Erika művelődésszervező kolléganőmmel. A továbbképzés II. modulját 2019-ben végeztem el. A művelődési központ munkatársai több belső képzésen vettek részt: elégedettségi felmérések grafikai elemzése, az arculati kézikönyv elemei és azok használata, Tiszaújvá-

2015. július 4. Tiszaújvárosi Halászléfőző Fesztivál, Tisza-sziget, Sziget Csárda munkatársai

2020. január 22. Uránia Nemzeti Filmszínház, Baloghné Gulyás Erika művelődésszervező és Mátyás Zoltán igazgató

ros Kulturális Stratégiája, adatvédelem, illetve a szervezeti integritást sértő események kezelése. A dolgozók coach vezetésével kétnapos csapatépítő tréningen vettek részt.

2019-ben újra pályáztunk a címre. Zsák András és Erdélyi Erzsébet közművelődési szakértők vizsgálatát követően Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből Sárospatak mellett másodszor is elnyertük a rangos elismerést kiállítás, művelődő közösség, rendezvény, tábor és származtatott szolgáltatás tevékenységekre. A tanúsítványt a magyar kultúra napján, 2020. január 22-én a budapesti Uránia Nemzeti Filmszínházban ünnepélyes keretek között vettük át Molnár István alpolgármester úrral együtt Fekete Péter kultúráért felelős államtitkártól, és dr. Fülöp Péter művészeti, közművelődési és közgyűjteményi ügyekért felelős helyettes államtitkártól. Tiszaújváros Város Önkormányzata külön köszönetét fejezte ki az intézménynek, partnereink, látogatóink is sorra gratuláltak. Fontos azonban hangsúlyozni, hogy bár mindezek természetesen jól estek, de legfontosabb a közönség elismerése egy-egy sikeres programot követően.

A minőségirányítás égisze alatt három területen (partnerközpon-

Uránia Nemzeti Filmszínház: Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár, Molnár István alpolgármester, Mátyás Zoltán igazgató és dr. Fülöp Péter közművelődési és közgyűjteményi ügyekért felelős helyettes államtitkár

túság, benchmarking, folyamatos fejlesztés) nagyon sokrétű munka folyik a mindennapokban. Ennek koordinátora Baloghné Gulyás Erika, a Minőségirányítási Tanács elnöke. Kísérletezünk, innovációkat hozunk létre. Dokumentálási, illetve statisztikai nyilvántartó rendszert működtetünk, speciálisan az erre a célra kifejlesztett nyomtatványokkal. Különböző méréseket végzünk, melyek elemzéséből, illetve szóbeli kommunikáció útján fontos információkra teszünk szert mind a munkatársak, mind a művészeti csoportjaink, mind pedig a használók, látogatók igényeiről. Ezeket elemezve a tapasztalatokat hasznosítjuk, beépítjük a munkánkba. Kiemelem a partnerekkel történő kapcsolattartást, mely az egyik legfontosabb eleme a munkánkban, hiszen ennek révén találkozzunk a látogatókkal és a közön-séggel, a szolgáltatásainkat igénybevevőkkel, illetve a közreműködő szolgáltatókkal. Fejlesztésként megújult a honlapunk, a havi programajánlónk, illetve egységes arculatot kapott az intézmény (Arculati

kézikönyv, szlogen, logó, egységes plakátforma). A minősítés egyik követelménye, hogy az intézmény tevékenysége széleskörűen és mindenre kiterjedően legyen dokumentálva. Ez természetesen rám és a kollégáimra is nagyobb adminisztratív terhet ró, de tudjuk azt, hogy ez a teher egyúttal könnyebb-ség is.

A megszerzett címek felelősséggel járnak, a meghatározott szempontok, kritériumok alapján kell végeznünk tovább szakmai munkánkat. Sokan kérdezték, miért nem a díjat pályáztuk meg másodsorra? Egyrészt időt kellett adnunk magunknak, szoknunk kellett az új rendszert, másrészt bővítettük pályázott tevékenységeink számát is. Mindezeknek eleget tettünk, ezért elképzelhető, hogy megpályázzuk a Közművelődési Minőség Díjat.

Az intézmény távlati célja, hogy az elnyert elismerésekhez méltóan továbbra is magas színvonalon, a közművelődési minőségfejlesztés kritériumainak megfelelően végezze munkáját.

MÁTYÁS ZOLTÁN pályafutását 1989-ben kezdte a tiszalúci Művelődési Házban népművelőként. Tiszaújvárosba 1994-ben került, ahol művelődésszervezőként, igazgatóhelyettesként, majd 2005-től igazgatóként dolgozik. Bábszínészi, főiskolai művelődésszervezői, valamint egyetemi szintű művelődési és felnőttképzési menedzser végzettséggel rendelkezik. Tagja a Magyar Népművelők Egyesületének, elnökségi tagja a Kulturális Központok Országos Szövetségének.